

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z 16 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w Kutnie oddalił powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W. przeciwko M. N. o zapłatę.

Sąd Rejonowy ustalił, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego 9.11.2012 r. W dniu 3.12.2013 r. (...) spółka z o.o. przystąpiła jako komandytariusz do spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w W. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego 14.12.2013 r.

Przedmiotem działalności powoda jest działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki, przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi, reklama, doradztwo związane z zarządzaniem, działalność związana z tłumaczeniami, pozostała działalność usługowa w zakresie informacji.

Wierzytelność z tytułu pożyczki nr (...) udzielonej 25.02.2013 r. przez (...) spółka z o.o. w W. M. N. została z dniem 14.12.2013 r. wniesiona jako wkład niepieniężny do spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa.

Zgodnie z rachunkiem do umowy pożyczki nr (...) wystawionym 25.02.2013 r. w formie elektronicznej wskazano M. N. jako płatnika, określając jej zadłużenie z tytułu wydania pożyczki na łączną kwotę 357,00 zł poprzez wskazanie kwoty kapitału w wysokości 300,00 zł oraz kwoty 57,00 zł tytułem prowizji za wydanie kredytu.

W dniu 25.02.2013 r. (...) Spółka z o.o. (późniejszy (...) sp. z o.o.) przełała na rachunek M. N. kwotę 300,00 zł.

W tak ustalonych okolicznościach Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powód nie przedłożył żadnych dokumentów rozliczeniowych, z których wywodzi kwotę wskazaną w pozwie. Potwierdzenie dokonania przelewu na rachunek pozwanej nie można wedle Sądu Rejonowego traktować na równi z potwierdzeniem zawarcia przez strony umowy pożyczki. Powód nie załączył umowy pożyczki nr (...), co uniemożliwia zbadanie zasadności roszczenia powoda. Powód nie udowodnił również, że nabył skutecznie wierzytelność objętą pozwem i tym samym nie wywiązał się z nałożonego na niego ciężaru dowodu w tym zakresie.

Sąd Rejonowy wskazał także, że z uwagi na niezajęcie przez pozwaną merytorycznego stanowiska w sprawie i jej niestawiennictwo na wyznaczonej rozprawie, wyrok jest wyrokiem zaocznym z mocy art. 339 § 1 w zw. z art. 340 k.p.c. Przy czym, mimo że Sąd może przy jego wydawaniu może przyjąć za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, to w tej sprawie wedle Sądu Rejonowego żądanie pozwu podlegało oddaleniu jako nieudowodnione.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie, skutkujące naruszeniem podstawowych reguł służących ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów,

- art. 339 § 2 k.p.c.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym także za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż stosownie do treści art. 505¹³ § 2 k.p.c., uzasadnienie Sądu drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, jeżeli nie przeprowadzono postępowania dowodowego. Sytuacja wskazana w tym przepisie miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, bowiem Sąd Okręgowy przyjmuje za własne ustalenia Sądu Rejonowego, oceniając jednak jako błędne wyciągnięte na ich podstawie wnioski jurydyczne.

Za zasadny należy uznać zarzut naruszenia art. 339 k.p.c. W przepisie tym ustawodawca sankcjonuje brak udziału pozwanego w sporze w postaci niestawiennictwa na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę lub niebrania udziału w rozprawie. Podstawowa cecha wyrokowania zaocznego wynika z bezczynności pozwanego. Wskazany przepis przewiduje domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy (zob. wyr. SN z 6.6.1997 r., I CKU 87/97, Prok.i Pr.-wkl. (...)). Oznacza to, że Sąd, wydając wyrok zaoczny, nie dokonuje weryfikacji prawdziwości twierdzeń o faktach przytoczonych przez powoda, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Regulacja ta zrównuje w skutkach brak zajęcia stanowiska przez pozwanego z przyznaniem przez niego okoliczności faktycznych (art. 230 k.p.c.). W doktrynie przyjmuje się, że jest to domniemanie, u którego podstaw leży fikcja przyznania. Substrat faktyczny wyroku zaocznego w tym ujęciu stanowią twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą. Nie chodzi zatem o ustalanie faktów przez Sąd na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego. Inaczej mówiąc, Sąd nie dokonuje żadnych operacji poznawczych. Jakkolwiek uznanie za prawdziwe twierdzeń podniesionych przez powoda nie zwalnia Sądu od oceny zasadności żądania opartego na tych twierdzeniach i Sąd rozpoznający sprawę w warunkach zaoczności ma obowiązek rozważyć, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądania (zob. wyroki SN: z 31.3.1999 r., I CKU 176/97, LEX nr 37430, z 15.3.1996 r., I CRN 26/96, OSNC 1996/7-8/108, z 15.9.1967 r., III CRN 175/67, OSNC 1968/8-9/142), to jednak kontrola w tym przedmiocie powinna dotyczyć zwłaszcza tego, czy czynność prawna nie jest bezwzględnie nieważna, czy dochodzone roszczenie nie jest przedawnione, czy nie wchodzi w grę nadużycie prawa podmiotowego, czy nie ma zmywy stron, działania w celu obejścia prawa. Natomiast postępowanie dowodowe powinno zostać przeprowadzone tylko wówczas, gdy twierdzenia o faktach budzą uzasadnione wątpliwości. Mogą one powstać, np. gdy podane w pozwie okoliczności stoją w sprzeczności z faktami powszechnie znanymi (art. 228 § 1 k.p.c.) lub faktami znanymi Sądowi z urzędu (art. 228 § 2 k.p.c.) lub gdy twierdzenia powoda są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego, pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego. W takim wypadku postępowanie dowodowe powinno być przeprowadzone, choć w istocie będzie się ograniczało jedynie do dowodów zawnioskowanych przez powoda i ewentualnie dopuszczonych przez Sąd z urzędu.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zaocznego brak jest w istocie odniesienia Sądu Rejonowego do przesłanek wskazanych w art. 339 k.p.c. Sąd I instancji nie wykazał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe było podyktowane okolicznościami budzącymi uzasadnione wątpliwości. Z pewnością nie mógł ich wywołać brak dołączenia do pozwu umowy pożyczki zawartej w formie elektronicznej.

Reasumując powyższe rozważania, w ocenie Sądu Okręgowego zostały w tej sprawie spełnione przesłanki z art. 339 k.p.c., uzasadniające przyjęcie twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych pozwu za prawdziwe, co skutkować powinno uwzględnieniem powództwa wyrokiem zaocznym.

Stwierdzić także należy, że w świetle przeprowadzonych dowodów nie budzi wątpliwości zasadność roszczenia. Trzeba bowiem dodać, że ocena przedstawionych przez powoda dowodów powinna być przeprowadzona z uwzględnieniem faktu, iż pozwana odebrała osobiście pozew wraz z załącznikami. Ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Rejonowy naruszyła zaś dyspozycję art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jej dowolność. Sąd Rejonowy stwierdził bowiem, że powód nie przedstawił umowy pożyczki i z tego powodu powództwo jako nieudowodnione podlega oddaleniu.

Tymczasem zgodnie z przepisem art. 60 k.c. - z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Jeżeli zatem Sąd Rejonowy czyni ustalenie, na podstawie załączonych przez powoda dokumentów, że w dniu 25.02.2013 r. (...) Spółka z o.o. (późniejszy (...) sp. z o.o.) przelała na rachunek M. N. kwotę 300 zł, to w sytuacji niebudzących wątpliwości twierdzeń powoda, że kwota ta stanowiła kapitał udzielonej pozwanej pożyczki, wnioski Sądu o nieudowodnieniu roszczenia są sprzeczne z regułami logicznego rozumowania. Tym bardziej, że powód załączył do pozwu także regulamin udzielenia pożyczki, z którego wynikają warunki udzielenia pożyczki opisane w pozwie, w tym konieczność zwrotu pożyczki wraz z kosztami jej udzielenia (57,30 zł) oraz potwierdzenie przelewu kwoty 1,00 zł dokonane z rachunku bankowego pozwanej, na który następnie dokonano przelewu kwoty pożyczki. Transakcje te zostały opisane przez powoda w pozwie, wynikają także z załączonego regulaminu. Nie można zatem zgodzić się z Sądem Rejonowym, że powód nie sprostował ciężarowi dowodu w zakresie wykazania zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia.

Błędnie także wskazał Sąd I instancji, iż powód nie wykazał, że nabył wierzytelność od pożyczkodawcy wskazanego w załączonych do pozwu dokumentach. W tej sprawie w ogóle nie doszło do przelewu wierzytelności. Podmiot udzielający pożyczki zmieniał jedynie nazwę (numer regon w KRS potwierdza, że mamy do czynienia z jednym podmiotem prawa). O zmianie wierzyciela nie świadczy także oświadczenie o wniesieniu wierzytelności z tytułu umowy pożyczki udzielonej pozwanej jako wkładu niepieniężnego do powodowej spółki.

Wobec powyższego, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. należało orzec jak w punkcie 1 sentencji, zmieniając zaskarżony wyrok poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powodowej spółki kwoty 357,30 zł z umownymi odsetkami od kwoty kapitału, zgodnie z żądaniem pozwu. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając kwotę 47 zł, na którą złożyła się opłata od pozwu – 30 zł i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

O kosztach postępowania apelacyjnego, na które złożyła się opłata od apelacji w wysokości 30 zł, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., obciążając pozwaną obowiązkiem ich zwrotu.